

Federalizace Československa v kinematografii

Demokratizační proces, jenž probíhal v Československu od ledna do srpna 1968, našel svůj politický vrchol v Akčním programu KSČ, jenž byl přijat na plenárním zasedání ÚV KSČ 5. dubna 1968. Součástí tohoto dokumentu byl kromě demokratizačních reforem také návrh federálního uspořádání Československa, kterým mělo být upraveno dosavadní asymetrické ústavní uspořádání Československa. Zatímco totiž na Slovensku fungovala Slovenská národní rada (SNR),¹⁾ tak Česká republika oproti tomu žádný zákonodárný ústavní orgán neměla, jelikož zde funkci zákonodárného sboru plnilo Národní shromáždění s celostátní působností. Přímou v Akčním programu byl formulován praktický dopad této asymetrie: „V českých krajích při neexistenci vlastních národních orgánů vzbuzoval dojem nadbytečnosti slovenských národních orgánů. Na Slovensku zase vyvolával přesvědčení, že Slováci si doma nevládnou a že se o všem rozhoduje výlučně v Praze.“²⁾ Asymetrie ústavních orgánů tedy Slo-

váci dlouhodobě vnímali jako národní nespravedlnost, a proto se stala federalizace státu ze slovenského pohledu nejdůležitějším bodem reformního programu.

Ačkoliv vstup armád Varšavské smlouvy v srpnu 1968 měl na dalších více než dvacet let postupně udusit naprostou většinu reformních opatření, neměl podstatný vliv na legislativní proces vzniku plánovaného ústavního zákona,³⁾ a federalizace tak zůstala jediným realizovaným bodem dubnového Akčního programu KSČ. K přijetí ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, nakonec došlo v předvečer 50. výročí vzniku Československa, tedy 27. října 1968, když byl zákon jednomyslně schválen všemi přítomnými poslanci Národního shromáždění.

S účinností od 1. ledna 1969 se tedy Československá socialistická republika stala federativním státem dvou socialistických republik, čemuž odpovídala i konečně symetrická struktura zastupitelských sborů. Na federální úrovni stálo Federál-

1) Čl. 73 odst. 1 ústavního zákona č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky. Podrobně jsou Slovenské národní orgány upraveny v Hlavě šesté (čl. 73 až 85) — SNR tvořili poslanci voleni na čtyři roky, v rámci SNR mohly být zřizovány komise SNR jako iniciativní, kontrolní a výkonné orgány pro jednotlivé úseky činnosti SNR (čl. 78), výkonným orgánem SNR pak bylo šestnáctičlenné Předsednictvo (čl. 83 až 85).

2) *Akční program KSČ přijatý na plenárním zasedání ÚV KSČ dne 5. dubna 1968*. Praha: Svoboda 1968, s. 26–27.

3) Ján G r ó n s k ý, *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa III, 1960–1989*. Praha: Karolinum 2007, s. 163.

ni shromáždění (FS), na úrovni republik Česká národní rada (ČNR) a SNR.⁴⁾ Dle čl. 134 zákona o československé federaci pak „Vláda republiky organizuje a zajišťuje plnění úkolů v oblasti hospodářské, kulturní a sociální výstavby republiky...“ V duchu tohoto článku tedy musely být novému státovprávnímu uspořádání přizpůsobeny i veškeré instituce s dosavadní celostátní působností, včetně Československého filmu (ČSF).

Celý slovenský film byl do té doby poněkud nedůstojně redukován na jeden z osmi podniků v rámci ČSF (ČSF Bratislava), což odráželo asymetrickou organizaci celého státu, ale zároveň toto uspořádání mělo (přinejmenším do konce 50. let) jistou logiku, neboť slovenská kinematografie nebyla na úplnou nezávislost připravená a ze své částečné závislosti bezesporu těžila. Tato závislost však v praxi znamenala například to, že každý slovenský scénář musel být poslán do Prahy a schvalován ústředním ředitelstvím ČSF (ÚŘ ČSF), zatímco kupříkladu vydávání nových románů slovenských spisovatelů schvalování v Praze nepodléhalo.⁵⁾ Ústřední ředitel dále ve vztahu k ČSF Bratislava schvaloval např. kulturně politické akce v zahraničí, všechny zahraniční koprodukce nebo kooperace, zásady mzdové politiky nebo plány investic a technického rozvoje.⁶⁾ Potřeba větší samostatnosti slovenského filmu byla vnímána i ve vedení ČSF ještě předtím, než se v Československu začalo otevřeně mluvit o federalizaci, jak dokazuje mj. dokument týkající se organizačních změn ústředního ředitelství: „Jeví se

potřebným svěřit oblastnímu ředitelství ČSF v Bratislavě [...] komplexní odpovědnost za rozvoj filmového podnikání na Slovensku. Oblastní ředitel [...] má nést v budoucnosti plnou a nedílnou odpovědnost za filmovou tvorbu, za rozvoj filmové distribuce na Slovensku a za vytváření dalších nezbytných podmínek k tomu, aby slovenská kinematografie se zdárně vyvíjela.“⁷⁾

Hlavními aktéry organizačních změn byli pochopitelně nejvýše postavení muži obou národních kinematografií, konkrétně český politik Alois Poledňák, který byl Ústředním ředitelem ČSF téměř po celá 60. léta (od 6. července 1959 do 22. září 1969) a slovenský básník Ctibor Štítnický, který byl oblastním ředitelem ČSF Bratislava od 1. ledna 1967, kdy bylo oblastní ředitelství vytvořeno, do 7. listopadu 1969. Aby byl přechod na samostatné organizace od 1. ledna 1969 co nejplynulejší, došlo již během roku 1968 po dohodě představitelů obou kinematografií k výraznému přenesení pravomocí do Bratislavy a působnost ÚŘ ČSF se čím dál více omezovala jen na českou kinematografii. Nejdříve byly od 1. května 1968 přeneseny pravomoci přímo na oblastního ředitele ČSF Bratislava,⁸⁾ poté byla s účinností od 1. července 1968 rozhodnutím ústředního ředitele ČSF převedena působnost ekonomického útvaru ÚŘ ČSF na obdobný útvar Oblastního ředitelství ČSF v Bratislavě,⁹⁾ čímž Bratislava získala hospodářskou nezávislost. Rozšířením pravomocí zahraničního oddělení dále vznikl zárodek budoucí slovenské obdoby Filmexportu s názvem

4) Čl. 2 odst. 2 Ústavního zákona č. 143/1968 Sb. o československé federaci.

5) Miloš Fiala, Film, federace — a nová vlna [rozhovor se Ctiborem Štítnickým]. *Rudé právo* 49, 1968, č. 305 (9. 11.), s. 3.

6) Zásady řízení a organizace na Ústředním ředitelství Československého filmu, s. 12. NFA, nezpracovaný fond Ústředního ředitelství Československého filmu (f. ÚŘ ČSF), k. R13/BI/5P/2K.

7) Dokument z podzimu 1967, b. d. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R12/AII/1P/6K.

8) Zásady federativního usporiadania slovenského filmu, b. d., s. 6. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AI/1P/9K. Srov. Správa o komplexnom rozboře činnosti Československého filmu Bratislava za rok 1968, s. 1. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AI/4P/9K. Ani jeden z dokumentů neuvádí přesné vymezení přenesených pravomocí, ale lze se domnívat, že se jednalo o většinu pravomocí, které mohl ústřední ředitel ČSF na Slovensku uplatňovat.

9) Rozhodnutí o přenesení pravomocí v řízení slovenského filmu, s. 1. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AI/1P/9K.

Slovakofilm.¹⁰⁾ Navíc byla rozhodnutím ředitele ČSF Poledňáka od 1. července 1968 zřízena Slovenská půjčovna filmů Bratislava¹¹⁾ jako samostatný podnik v rámci ČSF Bratislava.¹²⁾ Oba tyto závody byly již organizačně začleněny do působnosti Oblastního ředitelství ČSF v Bratislavě, které nadále spravovalo své záležitosti samostatně, i když bylo stále oficiálně navázáno na centrální úřady.

Stejně jako federativní uspořádání státu bylo i rozdělení kinematografie na federálních principech z pochopitelných důvodů vnímáno na Slovensku jednoznačně pozitivně, což dokládají i optimistická slova Ctibora Štítnického: „Nerovnoprávné postavení slovenského filmu působilo často negativně, vyvolávalo alergii a komplexy. S osamostatněním naší kinematografie, k níž právě dochází, zmizí zábrany, neboť se vytvářejí rovnocenné podmínky. V nejbližších 4–5 letech, kdy se na Kolibě dobuduje výrobně technická základna, vzniknou normální předpoklady pro tvořivé soutěžení našich bratrských národů i na tomto poli.“¹³⁾

Přestože rozdělení ČSF bylo fakticky provedeno již v průběhu roku 1968, stále chyběl veřejný slavnostní akt, který by toto rozdělení stvrdil. Jako příhodným se jevílo konání Dnů českého filmu v bratislavském kině Mier 12. a 13. prosince 1968. Při té příležitosti byla v pátek 13. prosince 1968 v budově SNR slavnostně podepsána smlouva, jejímiž signatáři byli hlavní představitelé obou kinematografií Alois Poledňák a Ctibor Štítnický.¹⁴⁾

Důležitější než obsah a právní význam této smlouvy se zdá být samotný akt jejího podpisu.

Bylo žádoucí nějak veřejně a oficiálně obě národní kinematografie odloučit, ačkoliv fakticky již do jisté míry odloučené byly,¹⁵⁾ což potvrzuje Poledňák v rozhovoru pro *Květy*, když na otázku, zda k rozdělení kinematografie vlastně došlo již jeho červnovým rozhodnutím, odpovídá následovně: „Ano, došlo k tomu, že vedení slovenského filmu v Bratislavě dostalo stejnou pravomoc, jakou mělo do té doby naše ústřední ředitelství v Praze.“¹⁶⁾ Rozhodně tedy nelze smlouvu vnímat jako akt diskontinuity, ale pouze symbolické završení procesu decentralizace, jenž probíhal nejen v roce 1968, ale i dříve v průběhu 60. let.

O tom, že smlouva měla především deklaraci a proklamační povahu, svědčí také fakt, že ji podepisoval ústřední ředitel v podstatě se svým podřízeným funkcionářem (I. náměstkem). Většinu z toho, co smlouva stanovuje, mohl ústřední ředitel provést jednostranným jednáním podle § 5 vládního nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu, který stanoví, že „rozsah pravomoci a odpovědnosti ústředního ředitele Československého filmu a ředitelů podřízených organizací stanoví statut, který vydá ústřední ředitel Československého filmu se souhlasem ministra školství a kultury“. Možná právě z tohoto důvodu se v pozdější zprávě, jež je přílohou usnesení vlády ČSR č. 125/1969 uvádí, že k vnitřnímu rozdělení ČSF na Český film a Slovenský film došlo rozhodnutím ústředního ředitele ČSF a tato smlouva v ní vůbec není zmiňována.

Smlouva se vůbec nezmiňuje o ÚŘ ČSF, jelikož se v době jejího podpisu stále ještě počítalo (stejně jako po celou dobu příprav federace) se zřízením nového federálního orgánu, který by nahra-

10) Václav Macek – Jelena Paštéková, *Dejiny slovenskej kinematografie*. Martin: Osveta 1997, s. 263.

11) NFA, f. ÚŘ ČSF (nezpracováno), k. R8/AII/3P/7K.

12) Jiří Havelka, *Čs. filmové hospodářství 1966–1970*. Praha: Československý filmový ústav 1976, s. 348.

13) Josef Vagda, *Rok přelomu slovenské kinematografie [rozhovor se Ctiborem Štítnickým]*. *Mladá fronta* 24, 1968, č. 176 (27. 6.), s. 2.

14) V. Bystrov, *Federace i v kinematografii*. *Svobodné slovo* 24, 1968, č. 337 (18. 12.), s. 4. (V tomto článku je smlouva nazývána nepřesně „dekretem“).

15) Jako nepřesné se tedy jeví tvrzení, že k rozsáhlému přenesení pravomocí ústředního ředitele ČSF na oblastního ředitele ČSF Bratislava došlo touto dohodou. J. Havelka, *Čs. filmové hospodářství 1966–1970*, s. 14 a s. 348.

16) V. Bystrov, Alois Poledňák o budoucnosti českého filmu. *Květy* 18, 1968, č. 43, s. 10.

díl ÚŘ ČSF. Již v Návrhu akčního programu v Československém filmu, který projednala kolegiální porada ÚŘ ČSF 5. dubna 1968, se uvádí: „Je však již dnes zřejmé, že se v dnešní podobě (ÚŘ ČSF — pozn. autora) přezívá a že jeho funkce přejde na společný orgán obou národních částí kinematografie, že to bude orgán koordinující některé společné činnosti a na základě analýz vytvářející koncepční úvahy o rozvoji filmového podnikání.“¹⁷⁾ V průběhu příprav byl tento orgán nazýván Výbor československé kinematografie, Výbor české a slovenské kinematografie nebo také Společný poradní sbor české a slovenské kinematografie. Nemělo se jednat o orgán nadřízený národním kinematografiím, ale spíše o orgán s funkcí poradní, reprezentativní a koordinační. Počítalo se s tím, že bude mít 30 členů a bude paritně složen z představitelů české a slovenské kinematografie, zástupců FITES, Odborového svazu, Svazu novinářů a provozovatelů kin. Scházet se měl jednou za čtvrt roku střídavě v Praze a v Bratislavě a stejně tak se měli po roce střídát v předsednictví ředitelé obou národních kinematografií.¹⁸⁾

Výbor měl posuzovat a projednávat všechny otázky, které představují společný zájem obou národních kinematografií, zejména pak: stav a tendence v rozvoji filmové tvorby, výsledky a činnost distribučních organizací, výsledky a rozvoj zahraničního obchodního podnikání, plány nekomerční činnosti s filmem v zahraničí, plány akcí s domácími a zahraničními filmy (pokud by měly celostátní charakter), úkoly vědecké filmové práce, stav, činnost a plány filmotéky, práci s filmem na československých zastupitelských orgánech, právní normy dotýkající se společných činností a finanční otázky (pokud by měly vztah k federálnímu rozpočtu).¹⁹⁾ Výsledkem projednávání pak

mělo být doporučení ředitelům národních kinematografií.

Strany se však nebyly schopny shodnout na jeho definitivní podobě, o níž nebylo jasno ani po uzavření smlouvy 13. prosince 1968, a lze tedy říct, že byla promeškána příležitost, aby takový kolegiální orgán vůbec vznikl. Ačkoliv práce na přípravě statutu Výboru pokračovaly i v průběhu roku 1969 (jak vyplývá z porad vedení ČSF²⁰⁾), bylo po odvolání Aloise Poledňáka z funkce ústředního ředitele ČSF a jeho nahrazení Jiřím Puršem (23. září 1969) fakticky potvrzeno setrvání ÚŘ ČSF jako ústředního orgánu.

Lze se pouze dohadovat, proč Výbor československé kinematografie nakonec nevznikl a nebylo tak dokončeno zformování symetrického uspořádání ČSF na federálních principech. Jisté důvody jsou však nasnadě — centralistické řízení totiž sice může v některých případech ubírat na efektivitě správy (oproti řízení na principech subsidiarity), ale na druhou stranu zjednodušuje uplatňování moci a kontroly v dané instituci. Kolegiální orgán navíc může být hůře ovládán z vyšších pozic než orgán monokratický, který lze navíc oproti třicetičlennému sboru poměrně jednoduše vyměnit. Především však chystaný Výbor československé kinematografie neměl mít rozhodovací pravomoci, ale měl vydávat pouze doporučení, což by mělo za následek ztrátu centrální kontroly nad kinematografií. Že tyto tendence mohly být vládnoucí ideologií vnímány jako hrozba, částečně potvrzují i pozdější slova Jiřího Purše: „Prosazovaly se návrhy, aby se jednotlivé úseky řídily samostatně, pokud možno bez kulturně politicky vyspělých pracovníků, ale samosprávným systémem. Tyto snahy se projevovaly především v návrzích na zrušení Ústředního ředitelství Čs. filmu, na atomizaci filmových podni-

17) Návrh akčního programu v Československém filmu, s. 3. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/BI/5P/3K.

18) Výbor československé kinematografie (koncepce), b. d., s. 2. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R12/AII/1P/6K.

19) Výbor československé kinematografie (Výbor české a slovenské kinematografie) (koncepce), b. d., s. 2. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R12/AII/1P/6K.

20) Např. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AII/4P/7K nebo NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AI/2P/5K.

ků a úplnou autonomii jednotlivých tvůrčích skupin...²¹⁾

Podobně jako s Výborem československé kinematografie tomu bylo s novou zákonnou úpravou filmu. V ČSF byla dlouhodobě pocítována potřeba doplnit či nahradit dosavadní nedostatečnou úpravu, kterou představoval především dekret presidenta republiky č. 50/1945 Sb., o opatřeních v oblasti filmu, a vládní nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu. Práce na zákoně probíhaly kontinuálně před i po roce 1968 a i když žádný zvláštní zákon nakonec nebyl přijat a zmíněné dva předpisy platily po celé období normalizace, tak právě v roce 1968 se zdálo být přijetí zákona velice blízko, opakovaně byl zmiňován v tisku²²⁾ a počítalo se s ním jako se samozřejmostí a nutností.²³⁾

Ačkoliv hlavním cílem zákona bylo lépe přizpůsobit strukturu řízení kinematografie federativně uspořádanému státu, lze v něm hledat i jistý étos tzv. Pražského jara, a to především v jeho § 2 („Tvůrcům filmových děl je zajištěna svoboda volby námětů a způsobu jejich vyjádření a zpracování v souladu s humanitními zásadami socialismu a v souladu s materiálními možnostmi naší společnosti.“). V podobném duchu se pak vyjadřuje i vedoucí legislativního oddělení ČSF Blahoslav Penz v rozhovoru z července 1968: „Jestliže však centrální, direktivní řízení nadále již nevyhovuje ve výrobní sféře našeho národního hospodářství, pak tím spíše zastaralo v oblasti svobod-

né tvorby, kulturní a umělecké činnosti. Pro další úspěšný vývoj obou národních kinematografií — české a slovenské — a pro svobodnou tvůrčí práci ve filmu je proto nezbytně třeba, aby i kinematografie měla na jedné straně zajištěnou záštitu, ale na druhé straně i podporu ze strany státu takovou normou, která by kinematografii určovala pevné místo v celé české a slovenské národní kultuře a ponechávala jí současně i dostatečný prostor a kompetenci v oblasti správní.“²⁴⁾

Ohledně přijetí zákona Penz dále uvádí, že se předpokládá, „že o hlavních zásadách zákona měla by rozhodnout vláda v průběhu třetího čtvrtletí letošního roku a ve čtvrtém čtvrtletí měl by být zákon předložen k projednání a schválení Národním shromážděním.“²⁵⁾ Není však překvapivé, že po radikální změně politických podmínek již nebyla vůle takto zásadní normu schvalovat. To však nic nemění na faktu, že přípravy zákona pokračovaly i v průběhu roku 1969, jen už se nejednalo o federální zákon, ale o dva zvláštní zákony pro českou a slovenskou kinematografii.

Jelikož byl nový zákon (či zákony) v nedohlednu a stále chyběl jakýkoliv právní předpis týkající se nového uspořádání, tak vláda ČSR na schůzi dne 25. června 1969 svým usnesením č. 125/1969 alespoň vzala na vědomí „Zprávu o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu v důsledku federálního uspořádání státu a zásady ekonomického řízení“.²⁶⁾ Druhým bodem tohoto usnesení byl zpětný souhlas s tím, aby filmové

21) Jiří P u r š, *Obrysy vývoje československé znárodněné kinematografie (1945–1980)*. Praha: Československý filmový ústav 1985, s. 88.

22) Např.: Anon., Bude nový zákon o filmu? [rozhovor s Blahoslavem Penzem]. *Záběr* 1, 1968, č. 14, s. 3. V. B y s t r o v, Alois Poledňák o budoucnosti českého filmu. *Květy* 18, 1968, č. 43, s. 10.

23) „Dochází k tomu, že čs. kinematografie [...] je stále víc rozdělována různými předpisy, praktikami a stupni řízení. Bude proto nutno neprodleně přistoupit k přípravě zákona o čs. kinematografii, který by právně zabezpečoval zájmy společnosti na rozvoji filmové tvorby a na podmínkách jejího šíření.“ Návrh akčního programu Československého filmu, s. 1–2. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/BI/5P/3K.

24) Anon., Bude nový zákon o filmu? [rozhovor s Blahoslavem Penzem]. *Záběr* 1, 1968, č. 14, s. 3.

25) Tamtéž.

26) Usnesení vlády č. 125/1969 z 25. 6. 1969. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R8/AII/3P/7K. Jednalo se v podstatě o formální schválení dohody ústředního ředitele A. Poledňáka s náměstkem ministra pro plánování J. Matouškem ze 7. 1. 1969. Zpráva o výsledcích rozboru hospodářské činnosti Ústředního ředitelství Čs. filmu za rok 1969, s. 15. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AI/2P/4K.

podniky hospodařily podle zásad zainteresovanosti na hrubém důchodu. Nově tedy měly být podniky ČSF²⁷⁾ (a v návaznosti na to i jejich pracovníci) motivovány k větší efektivitě, jelikož neodváděly veškerý svůj zisk, ale pouze procentní odvod z hrubého důchodu ve výši 16 %, jak bylo určeno v příloze usnesení s názvem Zásady ekonomického řízení českého filmu.²⁸⁾

Celé výše uvedené usnesení však bylo značně provizorní, nouzové a zaměřené především na vyřešení ekonomických otázek. Přijato bylo až po dlouhém projednávání a připomínkovém řízení,²⁹⁾ a jak později uvádí vedoucí legislativního oddělení Blahoslav Penz, tak nebylo doprovázeno řádnou právní delimitací Českého filmu od federálního ČSF.³⁰⁾

Jako určitý zrcadlový protějšek tohoto usnesení lze vnímat usnesení vlády SSR č. 282/1969 ze dne 15. září 1969, kterým bylo vzato na vědomí konstituování Slovenského filmu a jeho začlenění do oblasti rozpočtu SSR. Toto usnesení mělo v zásadě stejnou strukturu jako to české — jeho součástí byla Správa o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu, vykonaných v důsledku federativního usporiadania štátu a Zásady ekonomického riadenia Slovenského filmu s platností od 1. ledna 1969.³¹⁾

Po srpnu 1968 docházelo k opětovnému přesouvání pravomocí na federální orgány především v ekonomické oblasti, kde byla zlikvidována hospodářská reforma a ekonomika tak byla opět řízena jako jeden celek.³²⁾ Jednotlivé články ústav-

ního zákona o československé federaci se dostávaly čím dál více do rozporu s normalizační realitou a vývoj směřoval k nutné revizi tohoto zákona.³³⁾ K té došlo prostřednictvím ústavních zákonů č. 125/1970 Sb. a č. 126/1970 Sb. přijatých dne 20. prosince 1970. Především první z nich zásadně změnil celou původní koncepci federace a vytvořil „vysoce centralizovanou pseudofederaci“.³⁴⁾ Jisté paralely k tomuto vývoji je možné hledat i v uspořádání československé kinematografie.

Z tohoto pohledu je důležitá Zpráva o situaci v čs. kinematografii vypracovaná vedením ČSF, kterou předložil předsednictvu ÚV KSČ stranický ideolog a tajemník ÚV KSČ Jan Fojtík dne 12. ledna 1970 a jež potvrdila, že československá kinematografie bude směřovat zpět k větší míře centralizace. Jako doklad z ní uveďme následující odstavec (o jehož důležitosti svědčí i fakt, že je jako jediný z celé zprávy podtržený): „Současná politická situace vyžaduje posílit centrální uplatňování stranické kulturní politiky, jednotného ideového postupu v celé československé kinematografii, a to především v zásadních koncepčních obsahových otázkách tvorby. Stejně tak je též nutné, aby čs. kinematografie vystupovala i navenek jako celek při respektování národních zvláštností a zájmů.“³⁵⁾

Zpráva rovněž potvrdila nutnost ponechání ÚŘ ČSF, které bude právě tento jednotný ideový a organizační postup zaručovat: „Při organizační struktuře vycházet z toho, že je třeba ponechat malý řídicí orgán na federální úrovni (Ústředí

27) Vyjma Filmových laboratoří a Filmového průmyslu.

28) Zásady ekonomického řízení českého filmu (příloha usnesení vlády č. 125/1969). NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R8/AII/3P/7K.

29) Dokument pro poradu vedení ÚŘ, Věc: Organizační a ekonomické opatření v oblasti Českého filmu, 22. 7. 1969. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R13/AII/4P/7K.

30) Blahoslav Penz, Vývoj a organizační změny, 25. 5. 1970. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R8/AII/3P/7K.

31) *Správa o komplexnom rozbere činnosti Slovenského filmu Bratislava za rok 1969*. Bratislava: Ústredí slovenského filmu 1970, s. 1.

32) Jan Rychlík, *Češi a Slováci ve 20. století: spolupráce a konflikty 1914–1992*. Praha: Vyšehrad 2012, s. 504.

33) Tamtéž.

34) J. Grónský, c. d., s. 284.

35) Zpráva o situaci v čs. kinematografii, b. d. (vzata na vědomí předsednictva ÚV KSČ 12. 1. 1970), s. 7. NA, f. KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, Praha – předsednictvo 1966–1971, sv. 114, ar. j. 187, bod 5.

československé kinematografie), který bude koordinovat a s konečnou platností schvalovat politicko-ideové plány tvorby české a slovenské kinematografie, řešit otázky zahraničních styků, zahraničního obchodu, určovat základní koncepce filmové distribuce, základní otázky mzdové, honorářové a cenové, základní legislativní a právní otázky, základní otázky technického rozvoje a otázky vědeckovýzkumného charakteru.³⁶⁾

Až do října 1970 pak nebyly řádně odděleny organizace ČSF a Český film, přičemž ta druhá existovala do jisté míry jen na papíře. Konstituování Českého filmu sice bylo usnesením č. 125/1969 vzato vládou ČSR na vědomí, ale jeho ústřední ředitelství stále splývalo s ÚŘ ČSF (Český film např. neměl vlastního ředitele). Zároveň se ve Zprávě o zhodnocení činnosti a výsledku hospodaření výrobně hospodářské jednotky Čs. film za rok 1969 hovoří o tom, že Český film a Slovenský film jako dva samostatné podniky byly vytvořeny „v rozporu se zákonnými normami“.³⁷⁾ Bohumil Steiner (od 1. října 1969 I. náměstek ústředního ředitele ČSF pro oblast českého filmu) byl sice od 1. listopadu 1969 pověřen také jako ústřední ředitel Českého filmu, ale není zcela jasné, jak se tyto dvě jeho funkce odlišovaly nebo zda se zcela překrývaly. Tento poněkud chaotický stav měla napravit až téměř dva roky od nabytí účinnosti ústavního zákona o československé federaci směrnice ústředního ředitele ČSF č. I-336 ze dne 25. října 1970, kterou bylo zřízeno na území ČSR organizační seskupení Český film, jež tvořilo ředitelství Českého filmu a jemu přímo podřízené podniky.³⁸⁾

Poznámka:

Dokumenty byly přepsány dle původních originálů, včetně přibližné grafické úpravy.

Edice sestává z následujících dokumentů

- I. Federativní uspořádání Československého filmu a vzájemná spolupráce
- II. Usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 25. června 1969 č. 125 ke zprávě o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu v důsledku federálního uspořádání státu a o zásadách ekonomického řízení Českého filmu
- III. Příloha k usnesení vlády ČSR č. 125/1969 — Zásady ekonomického řízení Českého filmu
- IV. Zpráva o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu v důsledku federativního uspořádání státu a zásady ekonomického řízení Českého filmu
- V. Federální zákon o československé kinematografii

Ferdinand Fořt

36) Tamtéž.

37) *Zpráva o zhodnocení činnosti a výsledku hospodaření výrobně hospodářské jednotky Čs. film za rok 1969*. Praha: Československý film 1970, s. 4. Důvod tohoto rozporu už však zpráva neuvádí a zdá se, že vytvoření Českého a Slovenského filmu bylo v souladu s § 1 odst. 4 vládního nařízení č. 13/1962 Sb.

38) *Zpráva o zhodnocení činnosti a výsledku hospodaření výrobně hospodářské jednotky Čs. film za rok 1970*. Praha: Československý film 1971, s. 1.

Dokumenty k federalizaci Československa v kinematografii

I.

FEDERATIVNÍ USPOŘÁDÁNÍ ČESKOSLOVENSKÉHO FILMU A VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE³⁹⁾

Představitelé Československého filmu, vědomi si toho, že rozvoj kinematografie jako nedílné součásti socialistické kultury je úzce spjatý s talentem tvůrců, s jejich tvůrčím úsilím a s kulturní politikou v této oblasti, uznávající národní osobitost a národní tradici filmové kultury, jsou přesvědčeni v souladu s rovnoprávným postavením dvou suverénních bratrských národů Čechů a Slováků, vyjádřeným v ústavním zákoně č. 143/1968 Sb. o československé federaci, že nejlepší zárukou plného rozvoje obou národních kinematografií je jejich rovnoprávné postavení a rovnocenné podmínky.

Proto se dohodli a svými podpisy stvrzují svébytnost

ČESKÉ NÁRODNÍ KINEMATOGRAFIE

a

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ KINEMATOGRAFIE

jako dvou rovnoprávných a samostatných národních organizací. Zahrnují v sobě celou oblast národní filmové tvorby, zpracování, distribuce a vývozu a dovozu filmu. Pro obě národní kinematografie platí tyto zásady:

39) Nepodařilo se dohledat originál smlouvy, ale pouze její opis a dále její pracovní verzi ve slovenském jazyce (lze předpokládat, že byla podepsána v dvoujazyčné verzi). Jako vzor pro tuto edici byl použit Opis smlouvy Federativní uspořádání československého filmu a vzájemná spolupráce ze 13. 12. 1968. NFA, nezpracovaný f. ÚŘ ČSF, k. R12/AII/1P/6K.

- 1.) Kinematografie bratrských národů Čechů a Slováků představují dvě rovnoprávné samostatné národní organizace Český film a Slovenský film.
- 2.) V čele obou národních kinematografií jsou rovnoprávná ústředí, která jsou vrcholnými orgány řízení národních filmových organizací. Ústředí českého filmu podléhá přímo české národní vládě a Ústředí slovenského filmu podléhá přímo slovenské národní vládě.
- 3.) V čele ústředí národních kinematografií stojí v rovnoprávném postavení ústřední ředitelé, které jmenuje a odvolává národní vláda.
- 4.) Obě národní kinematografie respektují zásady Dekretu č. 50/1945 Sb. o znárodnění filmového podnikání a rozvíjejí svoji činnost na socialistických principech.
- 5.) Obě národní kinematografie vytvářejí široký prostor pro svobodu filmového umění v souladu s velkým a zodpovědným posláním socialistické kultury a pečují o jeho šíření doma i v zahraničí.
- 6.) Obě národní kinematografie vytvářejí optimální podmínky pro úzkou všestrannou spolupráci a pomoc pro upevňování vztahu tvůrců pro zabezpečení nejvýhodnějších podmínek pro šíření filmových děl obou národních kinematografií vzájemně v obou národních republikách.
- 7.) Obě národní kinematografie budou úzce spolupracovat formou uzavírání smluvních vztahů mezi partnerskými útvary podle charakteru jejich činnosti.
- 8.) Obě národní kinematografie plně uplatní zásady demokratického řízení a progresivního podnikání, přičemž se budou řídit společně dohodnutými zásadami zejména v těchto otázkách:
 - a) koncepční úkoly perspektivního rozvoje národních kinematografií,
 - b) finanční, plánovací a cenová politika,
 - c) zásady odměňování,
 - d) technické a právní normy,
 - e) zásady devizového hospodaření,
 - f) investiční politika.
- 9.) Vzájemné finanční vztahy budou obě národní kinematografie řešit podle oboustranně dohodnutých zásad.
- 10.) V oblasti zahraniční obchodní činnosti budou platit tyto zásady:
 - a) obě národní kinematografie mají právo vyvážet filmová díla vlastní produkce ve vzájemné úzké spolupráci a pomoci,
 - b) při dovozu filmů ze zahraničí a při nekomerční činnosti obě kinematografie úzce spolupracují,
 - c) obě národní kinematografie mají právo sjednávat a provádět koprodukční, zakázkovou a agenturní činnost.
- 11.) Distribuci zajišťují v obou národních kinematografiích rovnoprávné půjčovny filmů, jejich vzájemné vztahy upravují oboustranné dohody.
- 12.) Vědecko-výzkumnou činnost v oboru filmu zabezpečují samostatná pracoviště, Český filmový ústav v Praze a Slovenský filmový ústav v Bratislavě. Také česká a slovenská filmotéka mají rovnoprávné postavení. Unikátními díly rovnoprávně disponují obě národní kinematografie.
- 13.) Základní principy týkající se obou národních kinematografií upraví zákon o kinematografii a podrobné zásady spolupráce v oblasti zahraničně-obchodní, kulturně-politické a vědecko-výzkumné činnosti v oboru filmu vymezí společně vypracované a schválené statuty.
- 14.) Obě národní filmové organizace budou úzce spolupracovat s uměleckými svazy, především se Svazem filmových a televizních umělců a vytvářet tak podmínky dalšího rozvoje obou národních kinematografií.

- 15.) Obdobně budou rozvíjet spolupráci s odborovými svazy umění a kultury ROH a ostatními ideovými a zájmovými svazy tvůrčích a technických pracovníků.

Přijato a na znamení souhlasu
podepsáno v Bratislavě dne
13. prosince 1968

C. ŠTÍTNICKÝ v.r.
ústřední ředitel
Slovenského filmu Bratislava

A. POLEDŇÁK v.r.
ústřední ředitel
Československého filmu Praha

II.

U S N E S E N Í

vlády České socialistické republiky

ze dne 25. června 1969 č. 125

ke zprávě o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu v důsledku federálního uspořádání státu a o zásadách ekonomického řízení Českého filmu

V l á d a

v důsledku federálního státoprávního uspořádání, jímž byla vymezena výlučná pravomoc v oblasti kultury orgánům republik

I. b e r e n a v ě d o m í

zprávu o organizačních opatřeních v oblasti Československého filmu v důsledku federálního uspořádání státu;

II. s o u h l a s í ,

aby filmové podniky v České socialistické republice (Filmové studio Barrandov, Krátký film, Ústřední půjčovna filmů, Čs. filmexport, Filmové laboratoře, Filmový průmysl) a Ústřední ředitelství Českého filmu s účinností od 1. ledna 1969 hospodařily ve smyslu části II vládního nařízení č. 100/1966 Sb. podle zásad zainteresovanosti na hrubém důchodu s ekonomickými nástroji a pravidly, obsaženými v příloze tohoto usnesení;

III. z m o c ň u j e

ministra financí ČSR provést příslušné změny ukazatelů státního plánu a rozpočtu, popř. ve spolupráci s ministrem kultury navrhnout potřebnou právní úpravu.

Předseda vlády

ing. Stanislav R á z l v.r.

Provedou:

ministr kultury

ministr plánování

ministr financí

III.

P ř í l o h a
k usnesení vlády ČSR
č. 125/1969

ZÁSADY EKONOMICKÉHO ŘÍZENÍ ČESKÉHO FILMU

Na základě dohody ministerstva plánování a ministerstva financí ze dne 7. ledna 1969, podle návrhu Ústředí Českého filmu k otázce režimu hospodaření organizací Českého filmu, přechází Český film s platností od 1. ledna 1969 podle části II. vládního nařízení č. 100/1966 Sb. na systém řízení se zainteresovaností na hrubém důchodu s těmito ekonomickými nástroji a podmínkami:

1. Organizace Českého filmu — Filmové laboratoře a Filmový průmysl — budou v roce 1969 hospodařit nadále podle podmínek platných na rok 1968.
2. Pro ostatní organizace Českého filmu stanoví se tyto nástroje a pravidla:
 - a) odvod z hrubého důchodu ve výši 16 %,
 - b) odvod ze základních prostředků se neprovádí,
 - c) odvod ze zásob se neprovádí,
 - d) odvod z odpisů se neprovádí,
 - e) stabilizační odvod provádějí tyto organizace s úlevou podle § 25 odst. 5 písm. b), základnou pro výpočet stabilizačního odvodu bude schválený rozpis plánu práce na rok 1969,
 - f) minimální výše rezervního fondu se určuje ve výši 1 % z ročního objemu zdrojů fondu pracujících.
3. Odvod ze zisku podle zákona č. 131/1968 Sb. se neuplatňuje.
4. Odvod z přírůstku mezd podle zákona č. 131/1968 Sb. se vztahuje na všechny organizace Českého filmu s tím, že Ústředí Českého filmu projedná samostatně s ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem financí výši základny rozhodující pro tento odvod.
5. Výše úroků z provozních úvěrů a další podmínky bankovního styku dohodne Ústředí Českého filmu přímo se Státní bankou československou.
6. Ústředí Českého filmu má pravomoc ukládat podřízeným organizacím dodatkové odvody a provádět redistribuci centralizovaných finančních zdrojů.
7. Souhlasí se zřízením účelového fondu filmové tvorby, který bude soustřeďovat finanční prostředky na tvorbu distribučních filmů.
8. Po provedené kvantifikaci nových ekonomických nástrojů bude přiznána Českému filmu pevná dotace k tržbám za půjčování a prodej filmů při dodržení schváleného finančního vztahu Českého filmu ke státnímu rozpočtu na rok 1969.
9. Financování investic bude zajišťováno vlastními zdroji, úvěrem a individuálními dotacemi ze státního rozpočtu; na rok 1969 jsou závazné dotace, zahrnuté ve schváleném plánu.

IV.

ZPRÁVA O ORGANIZAČNÍCH OPATŘENÍCH V OBLASTI ČESKOSLOVENSKÉHO
FILMU V DŮSLEDKU FEDERÁLNÍHO USPOŘÁDÁNÍ STÁTU
A ZÁSADY EKONOMICKÉHO ŘÍZENÍ ČESKÉHO FILMU

Výrobní hospodářská jednotka kulturního charakteru Československý film byla podle vládního nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu, zřízena s působností pro celé území Československé socialistické republiky, a to s odvoláním na ustanovení § 4 dekretu č. 50/1945 Sb., o opatřeních v oblasti filmu. Výrobně hospodářská jednotka Československý film prováděla vlastní výkon státního filmového monopolu.

Dnem 1. ledna 1967 bylo vytvořeno oblastní ředitelství Československého filmu Bratislava s obsáhlými pravomocemi v řízení kinematografie na Slovensku a v minulém roce byla výrobní hospodářská jednotka Československý film v souvislosti s připravovanou federalizací státu s předběžným souhlasem ministra kultury a informací vnitřně fakticky rozdělena na Český film a Slovenský film. Stalo se tak zásadním rozhodnutím ústředního ředitele Československého filmu ve smyslu § 5 cit. vládního nařízení č. 13/1962 Sb. tak, aby oběma kinematografiím byl zaručen svébytný, samostatný rozvoj v rámci národních filmových oborových organizací.

Podniky Československého filmu, existující na území ČSR, stávají se přitom současně organizacemi integračního seskupení Český film.

Federalizace státu však v zásadě změnila předpoklady, za kterých bylo vydáno vládní nařízení č. 13/1962 Sb., o nové organizaci Československého filmu. Je tedy nutné tuto normu nahradit novou: v souladu se záznamem ze zasedání vlády ČSR ze dne 1. dubna 1969 připravuje ministerstvo kultury ČSR návrh zákona o kinematografii a její organizaci v ČSR. Bylo již také jednáno, že na Slovensku bude postup obdobný.

Obě organizace Český film a Slovenský film po vydání zákona budou tedy napříště zcela hospodářsky a organizačně samostatné, přičemž se předpokládá trvale úzká spolupráce ve všech oborech filmové činnosti.

Při postupném zavádění nové hospodářské soustavy byl v Čs. filmu experimentálně ověřován systém hospodaření se zainteresovaností na hrubém důchodu, který by měl být v podstatě zachován i v Českém filmu. Česká filmová tvorba i při své vysoké umělecké a technické úrovni a přes výrazné mezinárodní úspěchy není soběstačná a její udržení jako nezbytné trvalé součásti národní kultury vyžaduje určitou formu dotace, resp. úlev v předepsaných odvodech. Ježto tedy v případě filmu nejde a nesmí jít o činnost motivovanou převážně výdělkem, jsou nutné některé výjimky ze stanovených pravidel části II. vládního nařízení č. 100/1966 Sb.

Připojený materiál „Zásady ekonomického řízení Českého filmu“, jakož i celý předložený návrh, byl předběžně projednán v připomínkovém řízení s ministerstvy financí, plánování, spravedlnosti a vnitra a jejich připomínky byly plně akceptovány a do návrhu pojaty.

V.

FEDERÁLNÍ ZÁKON

o československé kinematografii

Národní shromáždění Československé federativní socialistické republiky se usneslo
na tomto federálním zákoně:

Z á k l a d n í u s t a n o v e n í

1.

Filmové umění tvoří významnou část národní kultury, spoluvytvářející kulturní život a socialistické smýšlení lidu. Je výrazem národního uvědomění a působí jako zdroj poučení, vzdělání, výchovy, informací a zábavy.

Posláním filmového umění je zvyšovat všestrannou kulturní a životní úroveň obyvatelstva, přispívat k rozvoji ušlechtilých lidských vztahů a demokratických zásad socialistické společnosti. Filmová díla obohacují svými hodnotami světové filmové umění a tím přispívají k vzájemnému sblížení a porozumění mezi národy.

2.

Tvůrcům filmových děl je zajištěna svoboda volby námětů a způsobu jejich vyjádření a zpracování v souladu s humanitními zásadami socialismu a v souladu s materiálními možnostmi naší společnosti.

3.

Československá filmová tvorba je reprezentována dvěma svěbytnými filmovými kulturami: českou a slovenskou. Každá z nich vychází z kulturních tradic svých národů a přispívá k prohlubování bratrských vztahů obou našich národů.

Federální a národní orgány poskytují všestrannou pomoc a ochranu národní filmové tvorbě.

S p r á v a a ř í z e n í

4.

Všechna zařízení sloužící filmové tvorbě, jako filmové ateliery, laboratoře, distribuční zařízení, dovoz a vývoz kinematografických filmů a jejich obchodní využití ve veřejném promítání nebo televizním vysílání, jsou zásadně vyhrazeny státu. Výkon výhradního oprávnění se svěřuje příslušným národním filmovým organizacím, pověřených správou a řízením činností upravených tímto zákonem.

5.

K výkonu oprávnění dle § 4 zřizují se samostatné a rovnoměrné národní filmové organizace, sdružující jednotlivé podniky působící v oboru filmového podnikání.

Rozsah oprávnění a náplň činnosti národních filmových organizací určí statut, vydaný národní vládou, která jmenuje ústředního ředitele.

6.

K zajištění celostátního zájmu a k dosažení společných cílů vytvářejí národní filmové organizace Výbor československé kinematografie. Výbor je paritním orgánem obou národních kinematografií. Federální vláda může na výbor přenést zejména tyto pravomoci:

- a) sjednávání mezinárodních filmových dohod,
- b) organizování mezinárodních festivalů doma i v zahraničí,
- c) zajišťování československé účasti v mezinárodních filmových organizacích,
- d) schvalování nižších právních a technických norem pro oblast kinematografie,
- e) koordinace v nekomerčních a reprezentačních stycích.

F i n a n č n í z a j i š t ě n í

7.

Federální a národní vládní orgány zaručují soustavné a účelové podpory národním filmovým organizacím a v jejich prospěch vytvářejí vhodné materiální podmínky.

8.

Federální vláda zajišťuje finanční prostředky na zahraniční reprezentaci československé kinematografie, zejména na pořádání celostátních akcí mezinárodního charakteru a na celostátní filmový archiv.

9.

Národní vlády zajišťují finanční prostředky na dotace národním filmovým organizacím, určené zejména na podporu tvorby filmů pro děti a mládež, filmů vědeckých, technických a filmů o umění a dále na zdokonalení a rozvoj filmové příjímací a projekční techniky a na investiční výstavbu. Rovněž přispívají na náklady dovozu zahraničních filmů určených k distribuci, na dovoz neosvětleného filmového materiálu včetně surovin na jeho zpracování a na dovoz jiného filmového zařízení.

10.

Finanční prostředky, plynoucí z půjčování filmových děl provozovatelům kin, z výtěžků prodeje filmů nebo promítacích práv v tuzemsku i do zahraničí a z ostatní vlastní činnosti náleží podnikům sdruženým v národních filmových organizacích, které s nimi hospodaří podle zásad stanovených obecnými předpisy.

V e ř e j n é p r o m í t á n í f i l m ů

11.

Veřejně mohou být promítána jen taková domácí nebo zahraniční filmová díla, jímž národní filmová organizace vydala distribuční oprávnění.

12.

Veřejné promítání filmů provádějí provozovatelé kin. Mohou jimi být socialistické a společenské právnické osoby, kterým příslušný okresní národní výbor se souhlasem národní filmové organizace udělil oprávnění k provozování jednoho nebo více kin.

13.

Provozovatel je povinen udržovat provozní prostory a zařízení kina na úrovni odpovídající technickým a kulturním požadavkům současnosti a odpovídá za dodržování bezpečnostních, zdravotních a ostatních provozních předpisů.

14.

Domácí tvorba požívá ochrany.

Provozovatel kina je povinen zařadit do počtu během roku promítaných celovečerních filmů nejméně 30 % filmových děl národní tvorby (§ 3). Splněním této povinnosti získává nárok na slevu na daních, dávkách a podobných platbách. Před celovečerním filmem je povinen zařadit periodický zpravodajský film nebo jiný krátký film, event. podle doby trvání celovečerního promítaného filmu oba takové filmy.

Toto ustanovení neplatí pro provozovatele kina se speciální promítací technikou nebo kina se zvláštním určením.

S o u č i n n o s t n á r o d n í c h v ý b o r ů

15.

Okresní národní výbory spolupůsobí při uplatňování zájmů občanů na provozu kin a sledují jejich vhodné územní rozmístění. Přísluší jim:

1) v oblasti správy:

- a) vydávat oprávnění k provozování kin (§ 12),
- b) provádět kontrolu bezpečnostních, stavebních, zdravotních a ostatních zařízení a vydávat příkazy k odstranění závad;

2) v oblasti finanční:

- a) předpisovat a vybírat obecnými předpisy stanovené daně, dávky a poplatky,
- b) kontrolovat správnost výše částek, které z jednotlivých kin mají být odváděny národní filmové organizaci;
- c) poskytovat úlevy a dotace na provoz nerentabilních kin;

3) v oblasti investiční:

povinnost finančně se podílet na investiční výstavbě, rekonstrukci a údržbě kin, jejich zařízení a vybavenosti.

Z v l á š t n í u s t a n o v e n í

16.

Zahraniční filmoví podnikatelé mohou natáčet filmová díla nebo jejich části v tuzemsku jen se souhlasem národní filmové organizace. Tato podmínka se netýká činnosti akreditovaných zahraničních zpravodajských agentur a zahraničních filmových reportérů.

17.

Poskytování filmových děl nebo jejich částí či složek pro televizní nebo rozhlasové vysílání nebo k jinému užití tuzemskou nebo zahraniční organizací se provádí na podkladě smluv, uzavřených příslušným podnikem sdruženým v národní filmové organizaci a s jejím souhlasem.

18.

Práva autorů, výkonných umělců, výrobců zvukových snímků, rozhlasových a televizních organizací a jejich právních nástupců, zaručená autorským zákonem a mezinárodními smlouvami, jejichž je Československá socialistická republika účastníkem, zůstávají tímto nedotčeny.

19.

Názvy, znaky, symboly a znělky, užívané Výborem čs. kinematografie, národními filmovými organizacemi a podniky v nich sdruženými, nesmí být bez jejich souhlasu užito jinou osobou nebo organizací.

20.

Ustanovení tohoto zákona se nevztahují na činnost zájmových kroužků filmových amatérů, zřízených při společenských organizacích, pokud jejich činnost je omezena na společenské organizace a národní či mezinárodní soutěže. Amatérsky vytvořené filmy mohou být přejímány do veřejného promítání jen na podkladě souhlasu národní filmové organizace.

Z á v ě r e č n á u s t a n o v e n í

21.

Národní vlády se zmocňují vydat podle potřeby předpisy k provedení tohoto federálního zákona. Národní vlády jsou oprávněny také stanovit výjimky z výhradního oprávnění podle § 4, zejména ve prospěch některých státních orgánů, institucí, organizací či podniků, a to pokud jde o tvorbu a distribuci jejich péčí vzniklých filmů výchovných, vědeckých, propagačních apod.

22.

Zrušují se:

ustanovení § 1, odst. 3 a § 4 dekretu presidenta republiky čí. 50/1945 Sb., o opatřeních v oblasti filmu, vládní nařízení čí. 13/1962 Sbírky o nové organizaci Československého filmu.

23.

Tento zákon nabývá platnosti dnem